

[Erik Appel.]

konstitution. Det er altså disse forslag, der i betænkningen omtales som værende uden værdi.

Jeg kan deroverfor oplyse, at jeg har haft samtaler med to fra Grønland hjemvendte præster, provst Aage Bugge og provst H. Schultz Lorentzen, der begge gav tilslutning til de i de nævnte forslag fremsatte tanker. De gjorde dog visse betæneligheder gældende, der skyldtes navnet hjælpepræst og frygten for, at aflønningen ikke ville blive tilfredsstillende. Jeg foreslog da de to provster, at man i stedet for at tale om hjælpepræster kunne tale om kapellaner og om en aflønning, der svarede til slutlønnen i Grønland. Konstitutionen foreslog jeg på to eller et år. Siden denne forhandling er der fra anden side blevet forelagt mig forslag om oprettelse af stiftskapellanier, hvor kapellanen skulle stå til rådighed i ledige embeder. I en sådan stilling ville en hjemvendt præst få lejlighed til hurtigt at blive kendt i videre krese.

Jeg er mig bevidst, at det nævnte forslag stiller krav om en vis grad af redbonhed fra den sognepræsts side, der modtager den midlertidige kapellan, og fra de menighedsråd, der erklærer sig enige i ansættelsen. Dette gælder også for en en- eller to-årig konstitution, hvor det pågældende menighedsråd selv ser sin kaldsret udskudt i indtil to år.

For de hjemvendte præster opnås der, at de ret hurtigt kan komme i arbejde under de hjemlige forhold og søge på lige fod med de hjemmeværende. Jeg må derfor hævde, at de stillede forslag ikke er uden værdi, og jeg må mene, at de også er praktisk gennemførlige. De er udtryk for mit partis ønske om at komme de omtalte præster til hjælp. Jeg må derfor på mit partis vegne tage det forbehold, at vi senere vil vende tilbage til sagen ved at stille forslag til ændringer i præstelønningsloven, hvis der ikke fra ministeriets side bliver taget skridt i den retning.

Jeg ønsker i denne sammenhæng at pege på aflønningsforholdene for præster i Grønland. De synes mig ikke tilfredsstillende, og jeg må alvorligt henstille, at ændringer tages op til snarlig og vetvillig overvejelse. Det samme gælder pensionsforholdene. Endvidere må jeg tilføje, at det er et stærkt udtalt ønske fra grønlandske præster, at de nu bliver ført ind under kirkeministeriet.

Udvalgets ærede ordfører har omtalt udvalgets forhandlinger om muligheden af at give ministeriet ret til at besætte kapellanier ved kirker med flere end 2 præster.

Tanken har vakt både tilslutning og modsigelse i kirkelige kredse, og jeg må indrømme, at der ved visse kirker, f. eks. domkirken i Odense, ville være god grund til indsigelse, fordi et mindretal i så fald ville blive afskåret fra at blive tilfredsstillt.

Udvalget har også, som det allerede er berørt, indgående drøftet de præsters forhold, som har vanskeligt ved at blive forflyttet; det drejer sig om de i bemærkningerne til ministerens forslag som „ældre og veltjente“ betegnede præster og om de såkaldte „fastkørte“ præster. Alle udvalgsmedlemmer har indrømmet, at der her forelå et forhold, som trængte til udløsning på en eller anden måde, men man fandt ikke den af ministeriet foreslåede fremgangsmåde ønskelig, fordi den fratog menighedsrådet en given ret og ville binde den pågældende sognemenighed til en præst i indtil 20—25 år. Måske kunne de her nævnte præster henvises til en lignende ansættelse på begrænset tid, som jeg har omtalt for præster fra Grønland, Færøerne og udlandet, men de nævnte præsters forhold bunder dog sikkert i noget, der ikke lader sig udløse gennem lovparagraffer, det kan næppe udløses på anden måde end gennem en fornyelse af sognemenighedslivet. Det kan i denne sammenhæng være berettiget at pege på en gennemgribende ændring af præstuddannelsen, hvilket spørgsmål da også flygtigt er berørt under udvalgsforhandlingerne.

Jeg vil også gerne sige nogle ord om medlemmer af valgmenigheder, der nu mister deres stemmeret, når de ikke betaler fuld kirkeskat i deres hjem sogn. Dette er faldet nogle for brystet, som kun midlertidigt har løst sognebånd til en valgmenighed, men som ønsker at vende tilbage til hjem sognet, når menighedsforholdene gennem præsteansættelse eller på anden måde er blevet sådan, at de på ny gerne vil leve med i dette sogn; til opnåelse af dette ønsker de at bevare deres indflydelse i hjem sognet. Jeg må dertil sige, at jeg forstår dette synspunkt, men da jeg anser den foreslåede ændring for rimelig, er der næppe andet at gøre end at henvise de omtalte midlertidige valgmenighedsmedlemmer til at betale deres kirkeskat i hjem sognet, hvis de ønsker at bevare deres indflydelse med henblik på senere at vende tilbage.

Jeg kan på mit partis vegne slutte mig til opfordringen til kirkeministeren om at give valgmenighedspræster og valgmenighedsbestyrelser adgang til at stemme ved bispevalg. Som medlemmer af folkekirken må valgmenighedsmedlemmer være beret-